

40. aðalfundur Landssambands smábátæigenda

Tillögur til allsherjarnefndar

Efnisyfirlit

<i>Byggðakvóti</i>	2
<i>Afladagbók</i>	3
<i>Línuivilnun</i>	3
<i>Flotvörpuveiðar</i>	4
<i>Tog- og dragnótaveiðar</i>	4
<i>Handfæraveiðar</i>	5
<i>Rannsóknir á lífríkinu, veiðarfærum og stofnunum</i>	6
<i>Lög um stjórn fiskveiða og reglugerðir</i>	6
<i>Aflvísir</i>	8
<i>Umhverfisívilnun</i>	8
<i>Ýmislegt</i>	8

Byggðakvóti

- **Elding** leggur til að gerðar verði breytingar á reglum um byggðakvóta þannig að fyrir afla greiðist markaðsverð. Jafnframt að úthlutun til einstaks útgerðarfyrirtækis verði að hámarki 20%.
- **Elding** leggur til að aðilar að samningum um sértækan kvóta byggðastofnunar njóti ekki almenna byggðakvótans. Ættu ekki að geta spilað í tveimur kerfum og skapað sér aflareynslu/mótframlags í einu til að taka út úr öðru.
- **Árborg og Sæljón** Úthlutun byggðakvóta í núverandi mynd verði hætt. Öllum kvóta sem nú er úthlutað, sem byggðakvóta, verði ráðstafað til strandveiða.
- **Snæfell** Aðalfundur Snæfells leggur til að byggðakvóta verði úthlutað sem ívilnun við löndun gildir fyrir línu og handfærabáta undir 30 brt. Jafnframt að meiri afli fari til strandveiða. Það er skoðun félagsins að með þessu nýtast heimildirnar hinum dreifðu byggðum á gegnsæjan hátt.
- **Reykjanes** Smábátafélagið Reykjanes leggur til að almennur byggðakvóti verði veiddur af dagróðrabátum undir 15 brt.
- **Fontur:** Aðalfundur Fonts fer þess á leit að almennur byggðakvóti verði tryggður og festur í sessi. Jafnframt hvetur fundurinn LS til að standa vörð um almennan byggðakvóta.

Greinargerð:

Almennur byggðakvóti hefur það fram yfir sértækan að skilyrði um að fiskiskip landi tvöföldu því magni sem þau fá úthlutað til vinnslu innan viðkomandi byggðarlags eru einföld, skýr og hafa reynst vel í framkvæmd. Fiskistofa hefur eftirlit með að þau séu uppfyllt og nákvæmt yfirlit yfir stöðu almenns byggðakvóta er alltaf aðgengilegt á vef Fiskistofu. Almennur byggðakvóti er háður lágmarksverði til sjómanna og skilar viðkomandi hafnarsjóðum því eðlilegum tekjum.

Byggðastofnun hefur lögum samkvæmt eftirlit með nýtingu á sértækum byggðakvóta en þar liggja ekki fyrir neinar opinberar upplýsingar um raunverulega framkvæmd samninga um þann kvóta, sem verður að teljast undarlegt í ljósi þeirra miklu verðmæta sem felast í þeim samningum.

Það er flestum ljóst að sú mikla samþjöppun sem orðið hefur í sjávarútvegi undanfarna áratugi og samþjöppun aflaheimilda á færri hendur er aðalorsök þess samdráttar í veiðum og vinnslu í minni byggðarlögum sem byggðakvótum er ætlað að bæta fyrir.

Því þykir okkur skjóta skökku við að sum af stærstu sjávarútvegsfyrirtækjum landsins skuli fá úthlutað byggðakvóta í hvoru kerfinu sem er, með fullri virðingu fyrir þeim ágætlega reknu fyrirtækjum þá getur tjónvaldurinn varla átt rétt til skaðabótanna?

Verði lögum um stjórn fiskveiða breytt á næstunni viljum við að tekið sé tillit til ofangreindra sjónarmiða og teljum að eftirfarandi myndi bæta hag minni sjávarbyggða verulega, bæði hvað varðar afkomu smærri útgerða, tekjur viðkomandi sveitarfélaga og almennt mannlíf í sjávarbyggðunum.

- **Fontur** leggur til að sértækur byggðakvóti verði að mestu afnuminn og þær heimildir færðar í strandveiði og almennan byggðakvóta. (Fiskvinnsla sem í dag fær sértækan byggðakvóta væri áfram með aðgang að hráefni með almennum byggðakvóta á verðlagsstofuverði, ef hún gengi ekki þannig, á hún þá rétt á sér?)
- **Fontur** gerir þá kröfu að fiskvinnslan greiði að lágmarki Verðlagsstofuverð.
- **Fontur** leggur til að 10 stærstu kvótahafar í aflamarki og krókaafلامarki fái ekki úthlutað byggðakvóta, tjónvaldarnir eiga ekki rétt til tjónabótanna, meira til skipta fyrir þá sem þurfa raunverulega á byggðakvótanum að halda, þ.e. einyrkjaútgerðir sem lifa á bolfiskveiðum og eru ekki hluti af „lóðrétt samþættum“ stórútgerðar, vinnslu og sölufyrirtækjum.

Afladagbók

- **Skalli** dagróðrabátar verði undanþegnir því að halda afladagbók.
- **Elding** leggur til að afladagabók verði afnuminn á strandveiðum.

Línuívilnun

- **Elding** leggur áherslu á að línuívilnun verði ekki skert enda sé hún forsenda fyrir útgerð smærri línubáta. Jafnframt mótmælir Elding harðlega öllum hugmyndum um afnám línuívilnunar
- **Drangey** leggur áherslu á að línuívilnun verði ekki skert enda hún forsenda fyrir útgerð smærri línubáta.
- **Snæfell** mótmælir harðlega tillögum starfshópa „Auðlindarinnar okkar“ að fella niður línuívilnun og skorar á sjávarútvegsráðherra að breyta ákvæði laga um línuívilnun. Verði 30% við landbeitningu og 20% við uppstokkun. Línuívilnun nái til afla upp að 7 000 kg í róðri.
- **Smábátafélagið Reykjanes** krefst þess að aflamagn þorsks til línuívilnunar verði aukið. Jafnframt leggur félagið til að línuívilnun gildi fyrir alla dagróðrabáta undir 30 tonn og að línuívilnun verði 30% á landbeitta línu og 20% á uppstokkaða línu í landi.
- **Skalli** mótmælir öllum skerðingum aflaheimilda og hugmyndum um afnám línuívilnunar
- **Strandir** leggur til að dagróðrabátum minni en 30 tonnum og styttri en 15 metrar verði tryggð línuívilnun. Ívilnun verði 30% þar sem beitt er í landi, 20% við uppstokkun.
- **FSA** krefst þess að línuívilnun verði tryggð áfram og verði að lágmarki 1 500 tonn í þorski.

Flotvörpuveiðar

- **Elding** leggur til að flotvörpuveiðum á Íslandsmiðum verði tafarlaust hætt enda vel þekkt að mikill meðafli, ekki síst grásleppuseiði og aðrar tegundir smáfisks, kemur í veiðarfærið.
- **Drangey-smábátafélag Skagafjarðar** krefst þess að flotvörpuveiðum á Íslandsmiðum verði tafarlaust hætt enda vel þekkt að mikill meðafli, ekki síst grásleppuseiði og aðrar tegundir smáfiska koma í veiðarfærið.
- **Smábátafélagið Reykjanes, Farsæll, Bárán og Krókur** leggja til algjört bann við notkun flotvörpu við loðnuveiðar.
- **Bárán** leggur til að síldveiðar í flottroll verði bannaðar
- **Snæfell** krefst þess að óheimilt verði að nota flotvörpu við veiðar á loðnu, síld og makríl í íslenskri landhelgi. Óumdeilt er að skaðsemi veiðarfærisins er fyrir hendi, t.d. ánetjast gríðarlegur fjöldi grásleppuseiða við veiðarnar. Við löndun er skaðinn skeður auk þess að í aflanum er fullvaxin grásleppa. Bent skal á að við flotvörpuveiðar á sl. fiskveiðiári var magn grásleppu í lönduðum afla alls 58 tonn, rúmlega helmingi meira en úr botntrolli. Jafnframt bendir Snæfell á að skipstjórar loðnuskipa gagnrýna notkun flottrolls við veiðarnar.

Tog- og dragnótaveiðar

- **Krókur** krefst þess að togveiðar innan 12 sjómílna verði bannaðar

Það var meiningin með útfærslunni 1958. Sjómenn voru mjög ánægðir með það, í þá tíð. Það sem ynnist með þessu væri að veiðar á humri færðust yfir í gildirur. Sandsíli mundi einnig fjölga mjög mikið, vegna þess að hrogn sandsílisins eru marga mánuði að klekjast út. Sjá: <https://timarit.is/page/6777974?iabr=on#> Náttúrufræðingurinn 1.-2. hefti 2013

Auk afráns og samkeppni um fæðu geta verið aðrar ástæður fyrir bresti í nýliðun sandsílis, svo sem breytingar í umhverfinu. Frá því hrygningu sandsílis lýkur um áramót og þar til hrogn klekjast út vorið eftir getur margt gerst. Hraði eggþroska ræðst fyrst og fremst af sjávarhita, seltu og birtu en sömu þættir ráða einnig tímasetningu klaks. Sú tímasetningin getur verið afdrifarík því seiðin þurfa fljótlega eftir klak að finna hentuga fæðu.
- **Elding** hvetur stjórnvöld til að draga úr heimildum til togveiða á grunnslóð umhverfis landið, enda samræmist það alþjóðlegri stefnu um aukin verndarsvæði í hafi. Þá skorar félagið á stjórnvöld að endurskoða heimildir til veiða með dragnót upp í fjörur víða um land.
- **Snæfell** mótmælir harðlega að skipum undir 29 metrum að lengd sé heimilt að stunda veiðar með fiskibotnvörpu innar en nú þegar er heimilt á Breiðafirði.

- **Snæfell** krefst þess að ekki verði opnað fyrir dragnóta og netaveiðar fyrir innan línu sem dregin er úr Selskeri norður af Grundarfirði í Selsker austan við Skor á Breiðafirði.
- **Sæljón** fordæmir notkun dragnótar inn í Faxaflóa og víðar inn á fjörðum og flóum. Fundurinn lýsir miklum áhyggjum af afleiðingum snurvoðar á hafsbotn og sandsílastofninn sem er gríðarlega mikilvæg fæða fyrir nytjastofna okkar.
- **Báran** fordæmir notkun dragnótar inn í Faxaflóa og víðar inn á fjörðum og flóum. Jafnframt höfum við miklar áhyggjur af afleiðingum snurvoðar á hafsbotn á sandsíli, og búsvæði fiska.
- **Elding** leggur til að óheimilt verði að nota snurvoð við veiðar innan 12 mílna grunnlínu.
- **Drangey** – smábátafélag Skagafjarðar ítrekar með vísan til fyrri samþykka félagsins og sveitarstjórnar Skagafjarðar kröfu um að dragnótaveiðar á Skagafirði verði takmarkaðar í samræmi við fyrra fyrirkomulag veiðanna á firðinum, þ.e. að svæðinu innan línu úr Ásnefi í vestri í Þórðarhöfða/Kögur í austri verði lokað fyrir veiðum með dragnót.
- **Báran og Sæljón** hvetja til að griðasvæði fiska á grunnslóð verði bætt með því að banna allar togveiðar innan 12 mílna.
- **Smábátafélagið Reykjanes** krefst þess að botntroll verði alfarið bannað innan 12 mílna frá landi og þannig náist markmið friðunar sjávarbotns fyrir 2030.
- **Drangey** – hvetur stjórnvöld til að draga úr heimildum til togveiða á grunnslóð umhverfis landið, enda samræmist það alþjóðlegri stefnu um aukin verndarsvæði í hafi. Þá skorar félagið á stjórnvöld að endurskoða heimildir til veiða með dragnót upp í fjörur víða um land.
- **Drangey** - smábátafélag Skagafjarðar mótmælir harðlega auknum heimildum til togveiða á grunnslóð umhverfis landið. Þá skorar félagið á stjórnvöld að endurskoða heimildir til veiða með dragnót upp í fjörur víða um land.

Handfæraveiðar

- **Árborg** og **Sæljón** leggja til að handfæraveiðar fái 30% ívilnun.
- **Árborg** og **Sæljón** leggja til að handfæraveiðar smábáta verði undanþegnar hrygningarstoppi.
- **Elding**, **Smábátafélagið Reykjanes** og **Árborg** krefjast frjálstra handfæraveiðar.
- **Sæljón** og **Elding** krefjast þess að ufsi veiddur á handfæri teljist ekki til kvóta.
- **Snæfell** krefst frjálstra færaveiða smábáta á makríl.

Rannsóknir á lífríkinu, veiðarfærum og stofnunum

- **Elding** vekur athygli á að vísindalegar forsendur veiðiráðgjafar Hafrannsóknastofnunar í öllum fiskitegundum hafa engan veginn staðist og skýringar stofnunarinnar ótrúverðugar og án viðunandi rökstuðnings. Styður félagið framkomnar hugmyndir um eflingu rannsókna á lífríki hafsins og samspili nytjastofna þess og einnig að rannsóknir og ráðgjöf verði aðskilin.
- **Elding** leggur til að Hafrannsóknastofnun rannsaki lífvænleika fisks sem sleppt er við handfæra- og línuveiðar.
- **Drangey-smábátafélag Skagafjarðar** telur ljóst að vísindalegar forsendur veiðiráðgjafar Hafrannsóknastofnunar í öllum fiskitegundum hafa engan veginn staðist og skýringar stofnunarinnar ótrúverðugar og án viðunandi rökstuðnings. Styður félagið framkomnar hugmyndir um eflingu rannsókna á lífríki hafsins og samspili nytjastofna þess og einnig að rannsóknir og ráðgjöf verði aðskilin.
- **Fontur** hvetur til að rannsóknir á staðbundnum þorskstofnum verði eflar.
Greinargerð:
Í Noregi er sérstakt fiskveiðistjórnarkerfi sem lýtur að staðbundnum þorskstofnum. Það kallast „Kysttorsk“ og nýtur viðkenningar Alþjóða hafrannsóknarráðsins (ICES). Aflaheimildir „Kysttorsk“ eru til hliðar við stofnstærðarmælingu þorskstofnsins hjá norskum stjórnvöldum og er veiðiráðgjöf haldið aðskildum.
- **Snæfell** skorar á stjórnvöld að auka rannsóknir á lífríki Breiðafjarðar, sérstaklega ef auka eigi nýtingu sjávargróðurs úr firðinum, og hvaða áhrif hún hafi á lífríki Breiðafjarðar og viðgang fiskiseiða.
- **Sæljón** hvetur umhverfisráðherra, að beita sér fyrir því að gert verði umhverfismat á áhrifum veiðarfæra á sjávarbotn, lífríki sjávar og loftslagsins – kolefnisjöfnuð þess.
- **Skalli** fer þess á leit að vinnuaðferðir Hafrannsóknastofnunar verði teknar til skoðunar.

Lög um stjórn fiskveiða og reglugerðir

- **Fontur** minnir stjórnvöld á að hafa ávallt til hliðsjónar við breytingar á lögum um stjórn fiskveiða að nýliðun í greininni verði möguleg því að okkar mati er það dapurleg framtíðarsýn að örfá stórfyrirtæki veiði og vinni allt sjávarfang af Íslandsmiðum. Við í afskekktustu byggðum landsins viljum og þurfum að hafa möguleika á að stunda fiskveiðar okkur til framfæris um ókomna tíð.
- **Krókur** leggur til að fiskveiðiárið verði almanaksárið.

- **Skalli** leggur til að framsal veiðiheimilda fari í gegnum markað sem stjórnað er af opinberum aðilum
- **Krókur Skalli** og **Elding** fara þess á leit að lögum um stjórn fiskveiða verði breytt þannig að flutningsréttur milli ára myndist við leigu á aflamarki.
- **FSA** skorar á ráðherra að bjóða 4 000 tonna makrílpott upp með sama hætti og 5,3% pott, þannig að í stað leigugjalds komi þorskur í skiptum og verði nýttur í strandveiðar.
- **Hrollaugur** leggur til að skel og rækjubætur verði afnumdar og færðar inn í strandveiðikerfið.
- **Krókur** leggur til að rækju- og skelbætur - sem skipt hafa um eigendur renni til strandveiða og línuvinnunar. Gullkarfi, keila og langa skulu boðin upp á skiptimarkaði.
- **Elding** leggur til að skel- og rækjubætur verði sett í leigupott innan 5,3% aðgengi að leigupotti verði takmarkað við aðila sem nýtt hafa 90% úthlutaðra heimilda. Og leigupak á potti.
- **FSA** leggur til að andvirði þorskafla á strandveiðum umfram 774 kg verði fært beint inn í verkefnasjóð. Fjárhæðin taki mið af verðmætasta afla viðkomandi róðurs. Útgerð greiði kostnað af umsýslu aflans.
- **Smábátafélagið Reykjanes** hafnar hugmyndum um veiðar á krókaflamarki með netum.
- **Elding** og **Sæljón** hafna sameiningu aflamarks og krókaflamarks.
- **Snæfell** lýsir stórum áhyggjum vegna þess að búið er að heimila þorskanetaveiða með 10 tommu möskva og farið er að nota mun dýpri net en áður var.
- **Snæfell** óskar eftir að handfæra- og línubátum verði heimilt að landa lúðu sem meðafla
- **Snæfell** lýsir stuðningi við að reglum um ísprósentu og endurvigtun verði breytt þannig að sama ísprósenta gildi fyrir allan afla á hafnarvog. Ísprósenta geti verið mismikil eftir útgerða-flokkum.
- **Klettur** leggur til að allur afli verði vigtaður á hafnarvog í þeirri höfn sem landað er í og sú vigt látin gilda óháð ísmagni
- **Sæljón** mótmælir harðlega reglugerðarbreytingu um fjölda gilda í 2 000 pr. bát.
- **Sæljón** krefst þess að allur humar verður veiddur í gildrum á bátum undir 30 tonnum og 15 metrum
- **Elding** hafnar því að aðrar netaveiðar en á hrognkelsi séu heimilaðar í krókaflamarki.

- **Eldingar** leggur til að leyfð verði löndun á hvítlúðu sem meðafla smábáta innan 12 metra enda sé ekki um beina sókn að ræða (mikil aukning á Hvítlúðu sem meðafla

Aflvísir

- **Fontur** mótmælir afnámi aflvísis úr lögum og krefst þess að stórum togurum verði úthýst af grunnslóð.

Greinargerð:

Gögn stjórnvalda benda til þess að á grunnslóðinni í kringum Ísland eru margir aðskildir og staðbundnir þorskstofnar. Þegar aflvísir var tekinn út úr lögum var stórum togurum sem stunda veiðar með botnvörpu, hleypt enn lengra og grynna inn á grunnslóðina. Þetta mun hafa geigvænlegar afleiðingar fyrir staðbundna þorskstofna og vistkerfið í heild sinni. Þetta er skref aftur á bak og gengur í berhöggi við sjálfbærni hugtakið. Smábátaútgerðin mun finna á komandi árum fyrir afleiðingum af þessari illa ígrunduðu ákvörðun stjórnvalda, þar sem smábátar á Íslandi stunda fyrst og fremst, nánast einvörðungu veiðar á grunnslóðinni.

- **Snæfell** mótmælir því harðlega að aflvísir skuli ekki lengur hefta togveiðar nálægt landi. Togarar að 29 metrar er nú heimilt að stunda veiðar upp að 4 sml frá landi á þeirri forsendu að það minnki kolefnisspor þeirra undir því yfirskeyti að um græn orkuskipti sé að ræða.

Umhverfisívilnun

- **Báran** krefst þess að við ákvörðun um leyfilegan heildarafla verði tekið tillit til umhverfisvænleika veiðarfæra. Auknar krókaveiðar gefi þannig tilefni til hækkunar á prósentu sem tekið er úr veiðistofni (aflaregla)
- **Árborg** telur áriðandi, að teknu tilliti þess samfélags sem við byggjum og loftlagsmarkmiða stjórnvalda, að viðurkennt verði að veiðar með handfærum séu vistvænni en aðrar veiðar sem stundaðar eru hér við land. Jafnt og eigendur tvinn bíla eiga handfæraveiðar að njóta ívilnunar.

Greinargerð:

Veiðarnar eru stundaðar á tvinn bátum, þ.e. þeir hafa tvær aflrásir, önnur sem nýtir jarðefnaeldsneyti til keyrslu að og frá veiðistað og hin sem knúin er af orku frá rafgeymum sem nýtt er til veiða. Rafgeymar eru svo hlaðnir á keyrslu og með landrafmagni.

Ýmislegt

- **Elding** telur ástæðu til að leitað verði til samkeppniseftirlitsins og kannað hvort samráð sé milli fiskmarkaða í landinu.

- **Krókur** krefst þess að veiðigjald verði lagt á úthlutað aflamark og taki mið af markaðsverði þar sem hlutfall verði það sama hjá öllum útgerðarflokkum. Gjaldið verði innheimt við löndun. Eggur til að veiðigjald verði staðgreitt og allir útgerðarflokkar greiði prósentu af markaðsverði.
- **Snæfell** lýsir stuðningi við að reglum um ísprósentu og endurvigtun verði breytt þannig að sama ísprósentu gildi fyrir allan afla á hafnarvog. Ísprósentu geti verið mis mikil eftir útgerða flokkum.
- **Báran** leggur til að aflaregla verði hækkuð úr 20% í 25%.
- **Elding, Sæljón, Klettur og Smábátafélagið Reykjanes** styðja hvalveiðar sem eðlilega nýtingu sjávarauðlinda.
- Stjórn **Hrollaug**s skorar á LS að fara yngja upp í stöðum LS í formi stjórnar og einnig í formi framkvæmdastjóra.
- **Elding** krefst þess að GSM samband verði þegar bætt út af öllum Vestfjörðum. Hér eru um öryggismál að ræða.
- **Snæfell** hvetur félagi í LS til þess að styrkja byggingu nýrra björgunarskipa með fjárframlagi.